

Demokratiska
dilemman

Någon i gruppen säger något nedsättande och kränkande om andra människor.

- Hur hanterar ni det, om det handlar om någon i gruppen?
- Hur hanterar ni det, om det handlar om personer utanför gruppen?

En förening ni samarbetar med visar sig ha lämnat in felaktiga uppgifter, som skulle kunna innebära att föreningen inte är demokratiskt uppbyggd.

- Hur tar ni reda på om det stämmer eller inte?
- Vad gör ni om det stämmer?
- Om ni avbryter samarbetet, vad händer med deltagarna? Vad händer med genomförd verksamhet?

Ni besöker en förening och upptäcker att kvinnor och män konsekvent separeras från varandra och sitter i olika rum.

- Hur hanterar ni det?
- Lyfter ni frågan, med männen, med kvinnorna, med dem tillsammans?
- Hur går ni vidare?
- Om ni avbryter samarbetet med föreningen, vad händer med deltagarna?

En musikgrupp skriver och framför texter som förhärligar våld.

- Hur hanterar ni det?
- Får gruppen ha kvar sin verksamhet hos er?

En deltagare/elev står på torget på sin fritid och delar ut flygblad för NMR.

- Hur hanterar ni det?
- Får personen vara kvar i er verksamhet? På vilka villkor i så fall?
- ”Det som sker utanför våra lokaler har vi inte med att göra?” Berätta hur ni resonerar.

En förtroendevald i er styrelse står i gallerian på sin fritid och delar ut flygblad för NMR.

- Hur hanterar ni det? ”Tar ett snack”?
- Bör någon internt informeras om detta? Vem?
- Kan den förtroendevalda sitta kvar i styrelsen? Vem bestämmer?

Det visar sig att en deltagare/elev varit aktiv satanist, men inte är det längre.

- Behöver någon informeras om detta? Vem?
- Vad vet ni om satanism? Hur får ni reda på vad det är – om ni inte vet?
- Kan deltagaren vara kvar i verksamheten?

En deltagare/elev har ett hakkors tatuering på armen?

- Är det ok?
- Vad ger det för budskap till de andra deltagarna?
- Är det ok att deltagaren är kvar i verksamheten?

En deltagare/elev berättar att hen inte vill bli kallad han eller hon.

- Hur bemöter ni detta?
- Tas frågan upp med deltagaren, hela gruppen, med personalen?
Hur gör ni?

Ni misstänker att en kollega befinner sig i en jävsituation och att kostnadsersättning betalats ut på felaktiga grunder.

- Hur hanterar ni det? Pratar med kollegan? Ber om ett samtal med ansvarig på avdelningen? Har ett samtal med både ansvarig och kollega?
- Kan kollegan behålla sitt arbete om hen lovar att detta aldrig ska ske igen och att det som skett ska åtgärdas och eventuella pengar återbetalas? Eller inte?
- Vad händer med verksamheten?

Vad får er att säga nej till samarbete?

- Vilka skulle ni aldrig kunna samarbeta med? Vilken värdegrund fattas beslut på?

Motivera ert beslut?

- Vad tänker ni om att de söker samarbete hos någon annan om ni säger nej?

Det blir häftiga diskussioner i era lokaler mellan två personer med olika trosinriktningar. De kommer inte överens.

- Hur hanterar ni det?
- Tar ett samtal med båda? Med var och en? Vad säger ni till dem?
- Eller ber ni båda lämna lokalen omgående om de inte kan dämpa tonen och visa respekt för varandra och andra?

Det blir häftiga diskussioner i era lokaler mellan en person som inte tror på larmet om klimatförändringar och en person som vill att vi tar forskarnas varningar på allvar. Samtalstonen är inte respektfull och ni är osäkra på om källorna är kollade.

- Gör ni något i situationen eller är det en privat diskussion mellan personerna, som ni inte har med att göra? Eller, har ni det?
- Vad gör ni, kan ni bidra på något sätt?

En person i gruppen visar sig ha ett funktionshinder, som kräver påtaglig anpassning för medverkan och anpassning från övriga deltagare.

- Hur hanterar ni det?
- Påtalar det inför hela gruppen eller tar det separat med den/de berörda?
- Hur känner sig alla involverade i en grupp när någon har fysiska funktionshinder som påverkar arbetet?

En församling som ni samarbetar med visar sig ha förmedlat budskapet om att homosexualitet är förbjudet enligt deras trosuppfattning.

- Hur hanterar ni situationen? Varför?
- Tar ni en diskussion eller tycker ni att "alla får ha olika åsikter".
- Hur ser ni på detta med hänsyn till å ena sidan religionsfriheten och å andra sidan mänskliga rättigheter och förbud mot diskriminering?
- Vad blir konsekvenserna om ni väljer att avbryta samarbetet?

Ni träffar en grupp för första gången och alla talar inte svenska.

- Hur gör ni för att alla ska känna sig inkluderade?

Ni gör ett oanmält verksamhetsbesök hos en förening, men det visar sig inte finnas någon verksamhet att besöka.

- Vad gör ni då?

Alla studieförbund har skrivit under en demokratiförklaring, som alla på varje studieförbund ska känna till.

- Känner ni till den? Om inte, fråga ansvarig på avdelningen.
- Vad kan förklaringen innebära i praktiken, för en verksamhetsutvecklare, lärare, styrelse, ledare eller lärare?
- Hur försäkrar ni er om att alla har koll på demokratiförklaringen?

Ni får veta att en förening sprider hatfull propaganda i sociala medier. Den folkbildningsverksamhet som föreningen bedriver genomförs helt klanderfritt.

- Hur hanterar ni detta?
- "Spelar ingen roll, bara verksamheten går att försvara som god folkbildning".
- Avslutar samarbetet direkt?
- Tar ett samtal med föreningen och funderar på om det går att fortsätta samarbetet, men på särskilda villkor?

Ni bokar en talare till ett arrangemang. Ni får veta att talaren för sju år sedan visat sympati med odemokratiska åsikter.

- Hur hanterar ni detta?
- Avbokar talaren direkt.
- Tar ett samtal med talaren och försäkrar er om att personen tagit avstånd från de odemokratiska åsikterna idag och genomför arrangemanget?
- "Det var så länge sedan, så det spelar ingen roll."

En deltagare försöker värva deltagare till ett politiskt parti?

- Är det ok?
- "Beror på vilket parti det handlar om."
- Hur hanterar ni det?

DEMOKRATISKA DILEMMAN

I en grupp med personer med intellektuella funktionsnedsättningar säger en av deltagarna; ”jag står inte ut med bruna människor” och pekar på en av deltagarna.

- Hur hanterar ni det?

En deltagare kontaktar er och har klagomål på en ledare, som hen tycker har en diskriminerade attityd.

- Hur gör ni?
- Talar med ledaren direkt?
- Talar med deltagare som klagat först?
- Har ett gemensamt samtal med ledare och deltagare?

Folkbildningen ska nå grupper som står långt ifrån demokratin.

- Vilka grupper skulle det kunna vara?
- Finns det grupper, människor, som får er att tveka till kontakt?
- Om ja, vad krävs för att ni ska närma er de grupperna eller människorna?
- Vad går förlorat om kontakt inte tas?

En miljögrupp vill genomföra en fredlig civil olydnadsaktion. De ska sätta sig på en central gata och stoppa trafiken, men inte göra motstånd mot polisen. De ber om hjälp med praktiska saker.

- Kan en sådan verksamhet rymmas inom folkbildningen? Varför? Varför inte?
- På vilket sätt kan ni bidra?

En förening ordnar ett kulturprogram där en panel bjuds in med olika syn på det representativa demokratiska samhällsskicket. En av deltagarna förespråkar ett meritokratiskt styre. Andra argumenterar emot.

- Är det ok att bjuda in den kritiske till panelen till ett samtal om demokrati? Varför? Varför inte?
- Var går gränsen för en demokratisk folkbildningsverksamhet när det gäller kritik mot det demokratiska styrelseskicket?
- Vad behöver man tänka på när man bjuder in till samtal om svåra frågor om demokratin?

Någon uppmärksammar er på att en cirkelledare eller ledare uttryckt homofobiska åsikter på Twitter.

- Stänger ni av cirkelledaren?
- För ni samtal med personen?
- Hur gör ni?

I en språkkurs hänvisar en deltagare återkommande till yttrandefrihet när hen högljutt propagerar mot invandring.

- Hur hanterar ni deltagaren?
- Har personen rätt att prata om vad den vill, när den vill?
- Om inte, hur motiveras det?

En deltagare/elev hävdar att förintelsen inte ägt rum och visar ”bevis” på detta.

- Hur hanterar ni situationen?
- Agerar ni olika beroende på om det finns judar i rummet eller inte?
- Var söker ni fakta för att kunna bemöta påståendet?

DEMOKRATISKA DILEMMAN

**Ett eget dilemma, beskriv!
Hitta på egna frågor!**

DEMOKRATISKA DILEMMAN

**Ett eget dilemma, beskriv!
Hitta på egna frågor!**